

**Zpráva o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení
eura v České republice za období leden – prosinec 2014**

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice

Leden 2015

1. Úvod

Zpráva o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice za období leden – prosinec 2014 navazuje na dřívější zprávy, předkládané jako informace členům vlády ČR. Povinnost informovat pravidelně vládu o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice (dále také „NKS“) za uplynulý kalendářní rok vyplývá z usnesení vlády ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510, o institucionálním zajištění zavedení eura v České republice, ve znění usnesení vlády ze dne 25. října 2006 č. 1200 a usnesení vlády ze dne 9. dubna 2008 č. 381. Tato zpráva byla vypracována ve spolupráci s Českou národní bankou a ostatními ústředními orgány státní správy, které jsou zastoupeny v Národní koordinační skupině pro zavedení eura v České republice. NKS tuto zprávu schválila per rollam dne 23. ledna 2015.

Současný přístup NKS k technickým přípravám na zavedení eura je v souladu s dosavadním postojem vlády ČR k problematice přistoupení ČR k eurozóně. K vytváření podmínek pro přijetí eura se vláda Bohuslava Sobotky přihlásila ve svém programovém prohlášení. V rezortních prioritách Ministerstva financí se zavázala k dodržování maastrichtských fiskálních kritérií, zejména k udržení schodku veřejných financí pod 3 % hrubého domácího produktu. K odpovědné fiskální politice se přihlašují též Rezortní priority Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu vlády ČR, v nichž je obsažen závazek připojit se k fiskálnímu paktu (Smlouvě o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii).

Otázka termínu zavedení eura doposud rozhodnuta nebyla. Tento postoj byl opětovně potvrzen ve společném materiálu Ministerstva financí a ČNB *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou*, který vláda schválila svým usnesením č. 1059 ze dne 15. prosince 2014. V souladu s tímto materiálem se vláda ČR rozhodla prozatím nestanovovat cílové datum pro vstup do eurozóny a neusilovat v r. 2015 o vstup do kurzového mechanismu ERM II.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí bylo poukázáno na nižší nejistotu ohledně hospodářsko-politického uspořádání eurozóny, která dříve bránila spolehlivému hodnocení přínosů a nákladů vstupu ČR do eurozóny. Konstatována byla též lepší připravenost ČR na přijetí eura, jelikož ve střednědobém výhledu budou pravděpodobně plněna všechna maastrichtská kritéria vyjma účasti v ERM II. Zdůrazněna byla též nutnost implementovat reformy, které zajistí dlouhodobou udržitelnost veřejných financí v souvislosti se stárnutím obyvatelstva, zvýší flexibilitu trhu práce a sníží administrativní překážky podnikání. V neposlední řadě bylo poukázáno na nutnost strukturálních reforem, zajišťujících dosažení vyšší míry ekonomické sladěnosti a reálné konvergence.

Nezměněný přístup k otázce stanovení data pro zavedení eura v ČR nevyvolal potřebu změnit charakter redukováných aktivit souvisejících s činností NKS. V návaznosti na zasedání NKS dne 6. dubna 2011 byla provedena jejich personální i obsahová redukce. NKS souhlasila, aby v období redukováných příprav na

zavedení eura bylo těžiště přípravných aktivit soustředěno do přímé působnosti národního koordinátora pro zavedení eura a aby zatížení pracovních skupin NKS bylo minimalizováno pouze na konzultace k metodickým podkladům.

V období redukovaných aktivit na zavedení eura v ČR se činnost národního koordinátora pro zavedení eura zaměřuje na provádění následujících činností:

- Zapojení do pracovních orgánů Evropské komise, což jsou výbory PAN II a DirCom, a účast na akcích Eurotýmu.
- Udržování internetové stránky www.zavedenieura.cz a její využívání pro informování veřejnosti o aktuálním dění v eurozóně a o dalších otázkách souvisejících s problematikou eura.
- Veřejná vystoupení k problematice aktuálního vývoje v eurozóně a k současnému stavu příprav na zavedení eura v ČR.
- Sledování zahraničních zkušeností a udržování aktivních pracovních kontaktů se zahraničními pracovišti zabezpečujícími obdobné aktivity, jaké provádí národní koordinátor pro zavedení eura v ČR.
- Pokračování dle možností v přípravných aktivitách metodického charakteru, jejichž platnost je obecná a není v rozporu s principem účelně vynaložených prostředků.

2. Aktivity v roce 2014

2.1 Členství v pracovních skupinách Evropské komise

Národní koordinátor pro zavedení eura se podílí spolu s experty ČNB na činnosti dvou pracovních skupin Evropské komise působících pod generálním ředitelstvím DG ECFIN. DirCom je pracovní skupinou expertů zodpovědných na národní úrovni za komunikační aspekty procesu zavádění eura. Pracovní skupina PAN II (Public Administration Network) sdružuje pracovníky zodpovědné za technické aspekty zavádění eura. Vedle těchto oficiálních struktur Evropská komise podporuje neformální uskupení Eurotým, který pod záštitou zastoupení Komise v jednotlivých členských státech, jež nejsou členy eurozóny, sdružuje národní experty z různých oblastí (státní správa, akademická obec, podnikatelská sféra, aj.) za účelem seznamování veřejnosti s problematikou eura.

V r. 2014 se uskutečnilo pouze jedno zasedání pracovní skupiny PAN II. Jednání proběhlo 14. února 2014, v bezprostřední návaznosti na vstup Lotyšska do eurozóny na začátku téhož roku. Problematika zavedení eura v Lotyšsku také dominovala tomuto jednání. Základní poznatky z tohoto zasedání bylo možné shrnout do následujících bodů:

- Lotyšsko se stalo 18. zemí eurozóny, počet zemí mimo eurozónu zůstává po vstupu Chorvatska do EU na 10. Eurozóna, která dosud měla 335 milionů obyvatel, se zvětšila o další 2 miliony. Z jiných zemí plánuje přijetí eura pouze Litva.

- Lotyšsko bylo šestou zemí, která zavedla euro metodou velkého třesku (po Slovinsku, Kypru, Maltě, Slovensku a Estonsku), s níž též počítá Národní plán zavedení eura v ČR.
- Harmonogram zavedení eurového oběživa v Lotyšsku byl podobný průběhu v zemích, které zavedly euro dříve (rozhodnutí Rady EU o zavedení eura v Lotyšsku dne 9. července 2013, duální oceňování poslední 3 měsíce roku 2013 s trváním do poloviny roku 2014, duální cirkulace po dobu 14 dní v roce 2014, výměna v bankách a komerčních institucích po dobu 6 měsíců, v centrální bance výměna bankovek a mincí po neomezenou dobu).
- Bankovky pro předzásobení zapůjčila Bundesbanka, ražba mincí byla objednána v zahraničí (Staatliche Muenzen Baden-Wuerttemberg). Lotyšsko samo tisk bankovek nebude zabezpečovat, připojí se k tendrům v dalších zemích.
- Předzásobení bank a sekundární předzásobení obchodníků bylo v souladu s předpisy EU (max. 3 měsíce, 1 měsíc předem). V Lotyšsku vzhledem k velikosti země tyto termíny byly kratší (od 1. 11 a 10. 12. 2013);
- Počáteční sady mincí byly vyhotoveny v provedení pro obyvatelstvo a pro obchodníky. Pro obyvatelstvo bylo připraveno 800 000 sad po 14,23 € (10 LVT) a v množství max. 5 sad na osobu. Obdobně jako dříve v Estonsku byla poptávka nižší než původní předpoklad.
- K 10. lednu byly platby v lotyšských letech a eurech zhruba vyrovnané.
- Přímé cenové dopady ze zavedení eura v Lotyšsku nebylo zatím možné specifikovat.
- Komunikační kampaň i kampaň za férové ceny proběhly v Lotyšsku standardním způsobem. Soustředěným tlakem se podařilo vyrovnat počet příznivců i odpůrců nové měny. Zvláštností bylo, že měna byla v kampani označena jako EIRO (v ruštině EVRO), i když to není její oficiální název. Na lotyšských mincích je však uvedeno EURO.

V listopadu 2014 Evropská komise publikovala v pořadí již patnáctou *Zprávu o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny*. Národní koordinátor spolu s pracovníky ČNB se podílel na aktualizaci podkladového dokumentu k této zprávě, který shrnuje informace o průběhu praktických příprav v členských zemích EU, které euro doposud nezavedly. Prostřednictvím tohoto dokumentu Komise zjišťuje, jak jsou naplňována její doporučení k usnadnění budoucího přechodu na euro. Tato komunikační platforma byla využita pro informování Komise o aktuálním postoji české vlády k problematice zavedení eura. Je zde konstatováno, že ČR doposud nestanovila termín zavedení eura. Zmíněna je existence internetových stránek zaměřených na problematiku technických příprav (www.zavedenieura.cz), kde jsou uvedeny vládní dokumenty i dokumenty NKS, které se k této problematice vztahují.

V r. 2014 se nekonalo žádné jednání pracovní skupiny DirCom.

2.2 Webové stránky k euru

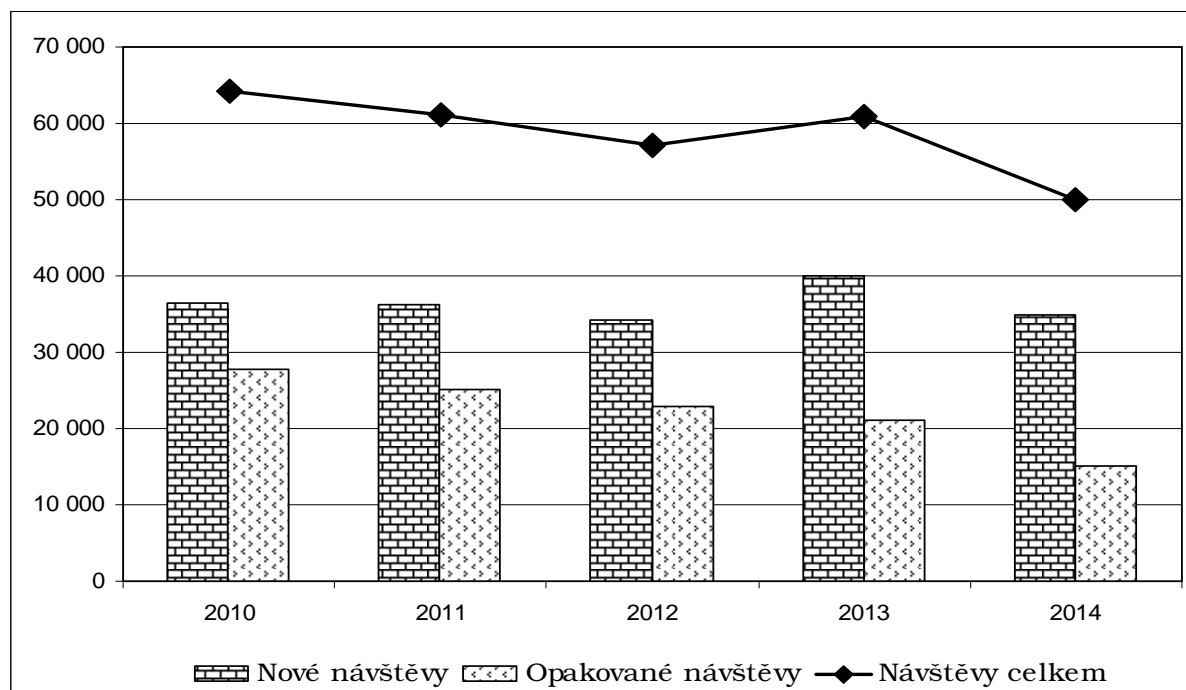
Webové stránky s doménou www.zavedenieura.cz byly spuštěny v únoru 2008 jako součást příprav na komunikační kampaň k zavedení eura v ČR. Členěny jsou podle typových uživatelů na veřejnost, spotřebitelé, podnikatelé, studenti, správa a novináři. Jsou strukturovány tak, aby jednotlivým uživatelům přinášely včasné, objektivní a úplné informace o všech podstatných náležitostech praktických příprav. Své plné využití tyto stránky získají v okamžiku obnovení technických příprav na zavedení eura. V současné době jsou využívány k poskytování základních informací o aktuálním vývoji v eurozóně a o stavu příprav jiných členských států EU na zavedení eura. Spravovány jsou národním koordinátorem pro zavedení eura v ČR.

V rámci přechodu na nové verze webů Ministerstva financí, jehož součástí byla i změna redakčního systému, došlo koncem r. 2013 ke změně webových stránek věnovaných problematice eura. Tento přechod byl v r. 2014 využit k zevrubné aktualizaci obsahové náplně webových stránek. V sekci Euro byl okruh informací rozšířen o významné institucionální reformy, které se udály v reakci na krizové období v EU a eurozóně. S tímto zaměřením byl o nové pojmy rozšířen Výkladový slovníček. V sekci Dokumenty lze nalézt důležité právní předpisy a další materiály související s problematikou eura, jakými jsou např. Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, Konvergenční programy ČR, Konvergenční zprávy Evropské komise a Evropské centrální banky, Zprávy o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny či Zprávy o zavádění eura. V sekci Euro a Česká republika lze nalézt aktualizovaný přehled o plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a také základní informace o dílčích oblastech Národního plánu zavedení eura v ČR, jakými jsou např. scénář a procedura přijetí eura, pravidla pro přepočtení peněžních částek a duální označování či základní principy komunikační kampaně. Na začátku r. 2014 bylo nutné aktualizovat webové stránky též z důvodu přijetí eura v Lotyšsku, na začátku r. 2015 pak kvůli zavedení eura v Litvě.

Udržována je též redukováná anglická mutace webových stránek, obsahující zejména dokumenty, které se týkají problematiky eura a jsou dostupné v anglickém jazyce.

Podle přehledu návštěvnosti stránek sledované aplikací Google Analytics lze uvést, že v průběhu roku 2014 navštívilo stránky www.zavedenieura.cz přibližně 50 000 uživatelů, při průměrné době návštěvy cca 3 minuty a při celkovém počtu navštívených stránek cca 191 000. V časovém průřezu tyto údaje vypovídají o střednědobém trendu k nižší návštěvnosti (viz příložený graf).

Vývoj návštěvnosti stránek www.zavedenieura.cz

2.3 Veřejné aktivity

Mezi činnostmi, jež jsou součástí výkonu funkce národního koordinátora, zaujímají poměrně výrazný podíl veřejná vystoupení (přednášky, rozhovory, novinové články, diskusní stoly, televizní a rozhlasová vystoupení aj.). Touto formou je reagováno na nemalý zájem domácích médií i veřejnosti o aktuální dění v eurozóně. O veřejných aktivitách národního koordinátora v r. 2014 informují stránky www.zavedenieura.cz v části Národní koordinační skupina > Národní koordinátor > Veřejné aktivity.

2.4 Metodická podpora technických příprav na zavedení eura

Zavedení eura jako národní měny je ve značné míře standardizovaná technická procedura, která byla s dílčími obměnami a po přihlédnutí k národním specifikům opakována ve všech nových členských zemích EU, které přistoupily k eurozóně (Slovinsko 2007, Kypr a Malta 2008, Slovensko 2009, Estonsko 2011, Lotyšsko 2014, Litva 2015). Existují tudíž bohaté zkušenosti s jednotlivými oblastmi technických příprav, značná je obeznamenost s jejich nejvíce rizikovými místy. Tato skutečnost umožňuje provádět mnohé přípravné aktivity i bez znalosti konkrétního data zavedení eura, aniž by hrozilo výrazné zastarávání vynaloženého úsilí. Tento přístup má však své meze, neboť k dovyjasnění mnohých technických detailů je nutné aktivizovat činnost pracovních skupin NKS, což by bez závazně stanoveného

data zavedení eura bylo vnímáno jako nevhodné využívání omezených lidských i finančních zdrojů.

Tato část zprávy slouží k rekapitulaci aktivit, které byly v přímé působnosti národního koordinátora vykonány v době utlumené činnosti pracovních skupin i Národní koordináční skupiny pro zavedení eura. Vesměs se jedná o pracovní verze dokumentů, jejichž existence je běžnou součástí příprav na zavedení eura a k jejichž dopracování bude nutné plně zapojit odpovědné pracovní skupiny NKS poté, co jejich činnost bude plně obnovena.

Komunikační strategie k zavedení eura v České republice

Tento dokument byl vypracován Organizačním výborem NKS v čele s národním koordinátorem v listopadu 2009. Částečně byl projednán pracovní skupinou NKS pro komunikaci. Komunikační strategie zdůrazňuje nezastupitelnou roli komunikační kampaně pro bezproblémový přechod České republiky na jednotnou evropskou měnu. Její schválení podléhá souhlasu vlády ČR.

Plán krizové komunikace

Materiál navazující na komunikační strategii, jehož první verzi s využitím slovenských zkušeností zpracoval národní koordinátor v r. 2010. Účelem tohoto dokumentu je vyhotovit seznam možných rizik při zavádění eura a v závislosti na typu krizové situace vyjasnit a dohodnout vhodné formy komunikace.

Adaptace ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy na zavedení eura.

Aktualizovaná a podstatně přepracovaná druhá verze dokumentu, jehož cílem je navrhnout ucelený systém pro řízení a sledování příprav rezortů na zavedení eura. Aktualizovaná metodika bude po obnovení technických příprav na zavedení eura dána opětovně k posouzení do pracovních skupin NKS. Následně bude předložena vládě ČR ke schválení.

Programová podpora Metodiky přípravy státní správy na zavedení eura

Tato aplikace byla národním koordinátorem dokončena v r. 2012. Naprogramována je pro prostředí tabulkového procesoru Excel. Využívána může být pro vyhotovení a vyplňování základní dokumentace potřebné pro provádění a sledování dílčích úkolů zabezpečujících přípravu rezortů na zavedení eura.

Příručka pro členy zastupitelstva obcí a krajů při přípravách na zavedení eura v ČR

První verze dokumentu vyhotoveného národním koordinátorem v r. 2011, jehož cílem je usnadnit orgánům územních samosprávných celků orientaci v přípravách na zavedení eura. K dopracování příručky se předpokládá součinnost s Ministerstvem vnitra, Svazem měst a obcí ČR a Asociací krajů ČR.

Programová podpora legislativních příprav

Tuto aplikaci v tabulkovém procesu Excel dokončil národní koordinátor v r. 2013. Jejím účelem bude usnadnit pracovní skupině NKS pro legislativu vyhotovení

seznamu a analýzu obecně závazných právních předpisů dotčených zavedením eura.

Kontrolní seznam příručky připraveného podnikatele

Tento „checklist“ shrnuje dílčí aspekty, jimž by podnik měl věnovat pozornost při přípravách na zavedení eura. První varianta tohoto dokumentu byla zpracována národním koordinátorem v r. 2013. Při jeho dopracování se předpokládá úzká součinnost s Hospodářskou komorou ČR.

Vedle uvedených rozpracovaných dokumentů existuje celá řada již finalizovaných metodických textů souvisejících s technickými přípravami na zavedení eura v ČR. S jejich obsahem se lze seznámit na webových stránkách www.zavedenieura.cz, v části Dokumenty > Metodické texty.

3. Závěr

V roce 2014 byly činnosti související s výkonem funkce národního koordinátora pro zavedení eura v ČR v souladu s přijatými opatřeními na personální i obsahovou redukci vykonávaných aktivit. Stávající struktura NKS byla zachována s tím, že její zapojení do technických příprav na zavedení eura bylo minimalizováno a redukováno na metodické konzultace v případě potřeby. V roce 2014 byly v návaznosti na vykonávané aktivity realizovány výdaje ve výši cca 32.000,- Kč, které byly spojené se zahraničními služebními cestami k zajištění přenosu zahraničních zkušeností.